

Monument a synagoga

Posudek vedoucí diplomové práce Daniely Dangové

Daniela Dangová se ve své diplomové práci zabývá velmi specifickým tématem. Příběh začíná přípravou diplomního projektu, kdy jsme společně precizovali jak místo tak téma. Tématem ateliérových projektů po dva semestry bylo území okolí Palmovky a jeho potenciál jako lokálního centra. Při práci na analytické části projektu, při studiu historického vývoje Libně, autorka narazila na významnou a zapomenutou skutečnost, že Libeň měla početnou židovskou diasporu, výrazně ovlivňující hospodářský i kulturní život Libně. Daniela velmi citlivě a s velkou péčí uchopila toto téma a svou práci chce připomenout a akcentovat část historie místa. Z nemnohých fyzických pozůstatků židovské čtvrti si pro svou práci vybrala dvě místa – dnes zrušený a zasypaný židovský hřbitov, resp. jeho nezastavěnou část, a tzv. Novou synagogu, která je dnes spícím klenotem s bohatým zachovalým interiérem. Svým návrhem autorka vrací část ztracené paměti širokému publiku.

Po pečlivém archivním zkoumání dokladů o bývalém židovském hřbitově Daniela navrhuje vrátit v nové formě hřbitovní zeď a tím jasně ohraničit místo se zvláštním významem přesahu z minulosti do současnosti. Pro ještě silnější účinek symboliky přechodu ze světa známého do světa nepoznaného navrhuje otevřený průchod mezi zdmi na jižním okraji s kopii původních náhrobků. Promyšlenými architektonickými prostředky jako je tvarování hmot či účinek světla dosahuje působivého výsledku, který se však zvnějšku nijak agresivně neprosazuje. Zde bych měla jen drobnou poznámku, že velké množství použitých materiálů kýžený účinek spíš oslabuje.

Pro začlenění synagogy do struktury dynamicky se vyvíjející čtvrti navrhuje autorka spojit tematicky i provozně původní synagogu s novým objektem knihovny Arnošta Lustiga – libeňského rodáka. Objekt knihovny navrhuje Daniela do uliční čáry ulice Zenklovy a doplňuje tak otevřený blok u výstupu z metra. Jakousi půvabnou pomlku mezi novým a starým tvoří vnitřní zahrada, propojení suchou nohou je zajištěno přes podzemní výstavní galerii pod touto zahradou, která vhodně doplňuje funkční pestrost veřejné kulturní instituce. Daniela ve své práci opírá architektonický výraz o silnou symboliku, sahající hluboko do historie. Z toho pak pravděpodobně pramení lehké opomenutí současného urbánního kontextu, knihovna jako „brána“ pro vstup k synagoze silně kontrastuje měřítkem s reálným okolím. Architektura objektu je svým pojetím též velmi kontrastní a zdá se, že zde jde o snahu vyjádřit výjimečnost funkce v daném kontextu. Obhajitelnost tohoto odvážného kroku by však měla být vyztužena precizním dokladováním funkčního a technického řešení. V práci chybí argumentace pro navržené objemy, projekt ve výkresech nedává informaci o základních dimenzích a kapacitách, navrženém konstrukčním řešení.

Projekt je ilustrován obsáhlým obrazovým materiálem, který dobře popisuje jednotlivé atmosféry návrhu. Je-li ale architektura uměním stavět krásné domy sloužící dobře svým uživatelům, pak musí architekt prokázat i značnou „stavitelskou“ erudici, zde ne dost jasně zřejmou.

Navrhované hodnocení C

V Praze 3. 6. 2021

Hana Seho